

Vilhelm Junnila ps

Toimenpidealoite kasvot peittävän naamioitumisen kieltämisestä kouluissa ja julkisilla paikoilla

Eduskunnalle

Vantaan kaupunki ilmoitti maanantaina 9.3. peruskoulujensa huoltajille, että koulujen oppilaiden on oltava tunnistettavissa koulupäivän aikana. Vantaalla tehty linjaus tarkoittaa sitä, että oppilas ei saa peittää kasvojaan koulupäivän aikana. Tämä tarkoittaa kaikkia kasvoja peittäviä asusteita, kuten naamareita, kommandopipoja, uskonnollisia asusteita (ml. burka, niqab), hiihtomaskeja, huiveja ja naamiaisasuja.

Esimerkiksi burka ja niqab ovat joidenkin musliminaisten käyttämiä kokovartalokaapuja, jotka peittävät myös kasvot. Burkassa silmät peittyvät kokonaan tiheän verkon taakse. Niqabissa silmät näkyvät, mutta kasvot ovat muutoin peitettynä katseelta.

Kuten sisäministeriön taustamuistiosta (23.9.2025) voidaan todeta, on kasvojen näkyvyys suomalaisen vuorovaikutuskulttuurin normi. Tunnistettavuus tukee ennustettavuutta, luottamusta ja turvallisuuden tunnetta. Sanattoman viestinnän suuri paino, kuten ilmeet, katsekontaktit ja mikroilmeet tekevät kasvojen peittämisestä viestinnällisen esteen, joka voi lisätä väärinymmärryksiä ja epävarmuutta. Kasvojen näkymättömyys korostuu etenkin tilanteissa, joissa arvioidaan nopeasti toisen aikomuksia. Näkemys korostuu varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa: kasvojen näkyvyys tukee kielen, tunneilmaisun ja sosiaalisten taitojen kehittymistä, opettaja—oppilas-vuorovaikutusta ja arvioinnin luotettavuutta kaikilla koulutusasteilla.

Tärkeää on myös opetuksellisesti ja oppilaiden tasa-arvon kannalta se, että opettajat tunnistavat oppilaat koko koulupäivän ajan. Opetusalan ammattilaiset arvioivat oppilaita niin käyttäytymisen kuin oppimistulosten perusteella, ja on pelkästään oppilaan oikeusturvan vuoksi tärkeää, että koulutuksellisen arvion kohde on tunnistettavissa. Sama näkemys voidaan ulottaa yhteiskuntaan laajemminkin ja koskemaan kaikkia julkisia tiloja.

Naamioitumiskielto on tärkeä osa sitä, että koulun henkilökunta ja julkisella paikalla turvallisuudesta vastaavat henkilöt pystyvät tunnistamaan kaikki henkilöt. Vantaan kaupunki perustelee asiaa turvallisuusriskien minimoinnilla ja nopean toiminnan mahdollistamisella poikkeustilanteissa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

Toimenpidealoite TPA 11/2026 vp

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kasvot peittävän naamioitumisen kieltämiseksi kouluissa ja julkisilla paikoilla.

Helsingissä 12.3.2026

Vilhelm Junnila ps